

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง การออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณี สะสมอาหารสัตว์

สำนักงานเทศบาลตำบลเอ จังหวัด เอ ได้มีหนังสือที่ ปจ ๖๑๐๐๕/๕๔๑ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือประเด็นการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยบริษัท บี จำกัด ได้ทำหนังสือขอยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทสะสมอาหารสัตว์ เนื่องจากได้แนบบันทึกข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เรื่องเสร็จที่ ๓/๒๕๖๑ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในกลุ่มกิจการที่ ๒(๖) การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์ ดังนั้น สำนักงานเทศบาลตำบลเอ จึงขอหารือตามรายละเอียด ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลเอ ได้ออกข้อกำหนดท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ เรื่อง การควบคุมกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตราย แก๊ซเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดบัญชีค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แก๊ซเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖) ประเภทการค้า ๕ กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร ลำดับที่ ๗ การผลิต/การสะสมปุ๋ย , การผลิต/สะสมอาหารสัตว์

๒. เทศบาลตำบลเอ ได้ออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทฯ ดังกล่าว เป็นกลุ่มกิจการที่ ๕(๗) มีใช้กลุ่มกิจการที่ ๒(๖) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเอ เรื่อง การควบคุมกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แก๊ซเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ตามบัญชีแนบท้าย กำหนดกลุ่มกิจการที่ ๕(๗) การผลิต/การสะสมปุ๋ย, การผลิต/สะสมอาหารสัตว์

๓. เทศบาลตำบลเอ ได้ออกใบอนุญาตให้แก่ บริษัท บี จำกัด ตามเทศบัญญัติ (ข้อ ๒) ชอบแล้วหรือไม่

กรมอนามัยได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานเทศบาลตำบลเอ มีความเห็นดังนี้

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มาตรา ๓๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามมาตรา ๓๑^๒ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพและมาตรา ๓๓^๓ กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔ / ๙๘๒๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายกเทศมนตรีตำบลเอ

^๒ มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

^๓ มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับห้ามมิให้ผู้ดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุม โดยกระทำในลักษณะที่เป็นการค้าต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินกิจการ และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น หากผู้ใดประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในพื้นที่ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ ตามมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ บัญญัติให้ผู้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้นในลักษณะที่เป็นการค้า ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มประกอบกิจการ ผู้ใดฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยไม่ได้รับใบอนุญาตมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๑

ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเภทที่ ๒ (๖) การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์

ประเภทที่ ๕ (๗) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุปุ๋ยหรือวัสดุที่นำไปผลิตปุ๋ย

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเอ เรื่อง การควบคุมกิจการ หรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

พ.ศ. ๒๕๕๓

๒. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

๗. การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลเอ เรื่อง การควบคุมกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

พ.ศ. ๒๕๕๖

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร

๗. การผลิต/การสะสมปุ๋ย,การผลิต/สะสมอาหารสัตว์ ค่าธรรมเนียม ๒,๐๐๐ บาท/ต่อปี

ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

กรมอนามัยได้พิจารณาประเด็นข้อหารือและข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเทศบาลตำบลเอ ได้ออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเอ เรื่อง การควบคุมกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๓ (ฉบับแรก) และเทศบัญญัติเทศบาลตำบลเอ เรื่อง การควบคุมกิจการหรือการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖ (ฉบับที่ ๒) เมื่อพิจารณาจากเทศบัญญัติทั้งสองฉบับแล้ว พบว่า เทศบาลตำบลเอ ได้ออกเทศบัญญัติท้องถิ่นกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องการควบคุมในพื้นที่ โดยได้กำหนดประเภทกิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์ไว้ในเทศบัญญัติฯ ฉบับแรก ตามข้อ ๒ ประเภทที่ ๗ การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์ สำหรับเทศบัญญัติฯ ฉบับที่ ๒ เมื่อตรวจสอบแล้ว พบว่า ไม่ได้มีการยกเลิกประเภทกิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และ

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไป ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสถานที่แห่งเดียว

ผลิตภัณฑ์ ข้อ ๒ ประเภทที่ ๗ ในเทศบัญญัติฯ ฉบับแรกเพียงแต่มีการยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมตามเทศบัญญัติฉบับแรกและได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใหม่ตามเทศบัญญัติฯ ฉบับที่ ๒

ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจึงต้องพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปตามประเภทกิจการตามเทศบัญญัติฯ ฉบับแรกและเก็บค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามเทศบัญญัติฯ ฉบับที่ ๒ ทั้งนี้ แนวทางการพิจารณาอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีหลักในการประกอบการพิจารณา ๒ ส่วน คือ ๑. พิจารณาจากคำหรือข้อความตามตัวบทกฎหมาย โดยคณะกรรมการสาธารณสุขได้วางแนวทางไว้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเป็นกฎหมายอาญาที่มีบทกำหนดโทษปรับหรือจำคุกหรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้น จึงต้องตีความตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัดและ ๒. พิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมหรือการกระทำที่มีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งในกรณีข้อหาหรือนี้จึงสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

การประกอบกิจการประเภทที่ ๒(๖) การผลิต ไม้ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์ โดยมีหลักในการพิจารณาจาก

(๑.๑) คำหรือข้อความตามตัวบทกฎหมาย กล่าวคือ ต้องเป็นสถานที่ที่ทำการผลิต ไม้ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์ทั้งตัวหรือพืชทั้งต้นหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์โดยตรงหรือเป็นส่วนประกอบของอาหารสัตว์ โดยกิจการนี้จะไม่รวมถึงสถานที่ทำการเก็บสะสมอาหารสัตว์ แปรรูปที่สำเร็จแล้วเพื่อจำหน่ายโดยมีลักษณะบรรจุในถุง กล่อง กระจ่อก กระจ่อก ฯลฯ จึงมีขอบเขตความหมายที่ไม่ครอบคลุมถึงการกระทำที่เกี่ยวกับอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่พร้อมจำหน่าย

(๑.๒) ลักษณะของกิจกรรมหรือการกระทำที่มีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม โดยในกรณีของการประกอบกิจการ “การผลิต ไม้ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์” จะเห็นได้ว่ามีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบ เช่น ก่อให้เกิดฝุ่นจากการ ไม้ บด ผสม วัตถุติดจากการบรรจุอาหารสัตว์เสียงดังจากการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ กลิ่นเหม็นจากการจัดเก็บวัตถุดิบ น้ำเสียจากการประกอบกิจการ หรืออาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะและแมลงนำโรค เป็นต้น จึงต้องมีการควบคุมดูแลการประกอบกิจการดังกล่าวให้ถูกสุขลักษณะแต่สำหรับกรณี “การเก็บสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย” นั้น เนื่องจากอาหารสัตว์สำเร็จรูปถูกบรรจุอยู่ในภาชนะที่มิดชิด กิจกรรมการเก็บสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปจึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม อีกทั้งการสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ควบคุมเกี่ยวกับคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ตลอดจนการเก็บรักษาอาหารสัตว์

ดังนั้น สถานที่เก็บสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย จึงไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข หากราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบสถานประกอบการบริษัท ปี จำกัด แล้ว พบว่า มีลักษณะการดำเนินการสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย กรณีนี้ไม่เข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ บริษัทฯ จึงไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการจะต้องมีการเก็บสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อไม่ให้เกิดกลิ่นเหม็นหรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะและแมลงนำโรคจนเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ หากพบว่าการเก็บสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปไม่ถูกสุขลักษณะ ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นหรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะและแมลงนำโรคอันอาจเกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการจัดการเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เนื่องด้วย ปัจจุบันได้มีการออกประกาศ ๑.ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ ๒.ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น เพื่อให้บังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ ราชการส่วนท้องถิ่นควรต้องปรับปรุงข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สอดคล้องกับประกาศดังกล่าวและกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพให้มีความสอดคล้องกับกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องใดข้อหนึ่งหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสาธารณสุขและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถนำคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมาประกอบการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวได้ด้วย สำหรับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดได้ไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้งและการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมควรมีความสอดคล้องกับประเภทกิจการที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นด้วยและควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับประเภทหรือขนาดของกิจการแต่ละประเภท รวมทั้งควรคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจตามบริบทของพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดแนวทางการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพิ่มเติมได้ ดังนี้ (๑) แนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (๒) คู่มือแบบการร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และ (๓) ตัวอย่างร่างเทศบัญญัติ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดหนังสือ/คู่มือที่ <http://laws.anamai.moph.go.th/main.php?filename=index>

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขหรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

